

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Містер Шайтана

— Мій любий мсьє Пуаро!

Голос, що пролунав, був м'яким і спокійним. У ньому не було нічого імпульсивного чи награного. Такий голос використовують свідомо, неначе якийсь особливий інструмент.

Еркюль Пуаро різко крутнувся.

Він уклонився і гречно потиснув простягнуту руку.

У його очах було щось незвичне. Хтось міг би припустити, що ця випадкова зустріч пробудила в бельгійцеві емоції, які тому не часто доводилося переживати.

— Любий містере Шайтана, — озвався він.

На якусь мить між чоловіками запала мовчанка. Вони скидалися на двох дуелянтів *en garde*¹.

Зусібіч їх оточувала вишукано вбрана млява лондонська публіка. Голоси довкола звучали розмірено й приглушено.

— Кохана... та це просто перфектно!

— Вони божественні, правда ж, любий?

¹ Напоготові (фр.). (Тут і далі прим. пер.)

То була виставка табакерок у Вессекс-Гаузі. Варість входу — одна гінея, виручені кошти передавалися на допомогу лондонським лікарям.

— Мій дорогий друже, — промовив містер Шайтана, — я такий радий зустрічі! Щось давненько нікого не засуджували до повішання чи страти на гільйотині. Невже зараз у кримінальному світі не сезон? Чи все-таки сьогодні нас очікує якесь пограбування? Ото було б пікантно.

— На жаль, мсьє, — відказав детектив. — Я тут сьогодні лише як приватна особа.

Увагу містера Шайтани на мить привернула Симпатична Молода Особа, на чие обличчя з одного боку спадала хвиля тугих кучерів, схожих на шерсть пуделя, а з іншого боку голови примістився убір у вигляді трьох рогів достатку, зроблених із чорних соломинок.

Містер Шайтана звернувся до неї:

— *Моя люба... чому ж ви не прийшли до мене на вечірку? Це справді була неймовірна вечірка! Доволі багатьом гостям навіть удалося поговорити зі мною! А одна жіночка навіть сказала: «Як ваші справи?», «Бувайте» і «Дякую вам велике». Але в цьому нічого дивного, вона ж бо, бідолашка, сама з Гарден-Сіті!*

Поки Симпатична Молода Особа підшуковувала правильні слова для відповіді, Пуаро випала нагода ре-

¹ Місто-сад (*англ.* garden city). Місто, житлові квартали якого оточені сільським ландшафтом.

тельно роздивитися розкішну лінію волосся, що прикрашала верхню губу містера Шайтани.

То були гарні вуса — справді *добротні* вуса — мабуть, єдині вуса в цілісінькому Лондоні, що могли конкурувати з вусами самого мсьє Еркюля Пуаро.

— Утім, вони *не такі вже й* пишні, — пробурмотів він сам до себе. — Ні-ні, ці вуса, безумовно, поступаються моїм з усіх боків. *Tout de tête*¹, вони однаково привертають увагу.

Власне кажучи, містер Шайтана привертав увагу цілою своєю персоною — усе в цьому чоловікові сприяло приверненню уваги. Він свідомо взяв образ такого собі Мефістофеля. Високий і худий, із видовженим меланхолійним обличчям, масивними, чорними як вугілля бровами, які одразу впадають в око, вусами, змащеними воском і підкрученими по краях, і невеличкою чорною борідкою. Його вбрання було справжнім витвором мистецтва — абсолютно вишукане, але й із нотками екстравагантності.

Кожен істинний англієць так і хотів зацідити Шайтані, щойно забачивши його! Не відрізняючись оригінальністю, вони всі як один казали: «Он же ж той триклятий даго² Шайтана!»

Дружини, дочки, сестри, тітки, матері й навіть бабусі цих джентльменів відповідали їм, змінюючи стиль

¹ А все-таки (*фр.*).

² Презирливе прізвисько італійця, іспанця чи португальця.

своїх висловлювань відповідно до свого віку: «Так-так, любий. Звісно, він просто *жахливий*. Але ж який *багатий*! І які неймовірні прийоми влаштовує! А ще він завжди має наготові якісь кумедні та зловтішні оповідки про всіх і кожного».

Ніхто не міг напевне сказати, був містер Шайтана аргентинцем, португальцем, греком, а чи представником іще якоїсь іншої національності, що її однаково недолюбливали вузьколобі британці.

Однак про три факти можна було говорити з абсолютною впевненістю.

Цей чоловік розкішно й безтурботно проживав у прекрасній квартирі на Парк-лейн¹.

Він улаштовував неймовірні вечірки — величезні гульбища, маленькі забави, *моторошні* ігрища, поважні прийоми та ще якісь абсолютно «потойбічні» химерії.

І він був людиною, якої майже всі трохи побоювалися.

Щодо останнього пункту, то важко чітко пояснити, чим це було зумовлено. Можливо, він справляв враження людини, що знає про всіх більше, ніж треба. А ще його почуття гумору інколи здавалося дещо незвичним.

Люди завжди наче підсвідомо відчували, що з містером Шайтаною краще поводитися обережно.

¹ Вулиця в центральній, дорогій частині Лондона.

Сьогодні йому захотілося спіймати на свій гачок цього кумедного чоловічка Еркюля Пуаро.

— Невже навіть поліціантам потрібен відпочинок? — запитав містер Шайтана. — Взялися вивчати мистецтво на схилі літ, мсьє Пуаро?

Бельгієць доброзичливо всміхнувся.

— Я так бачу, — почав він, — що ви й самі дали три табакерки на виставку.

Співрозмовник лише відмахнувся рукою.

— Та то мені випало позбирати всілякі дрібнички тут і там. Треба вам якось навідатися до мого помешкання. У мене вдома є кілька цікавинок. Я не обмежуюсь якимось конкретним періодом чи типом речей.

— У вас уподобання справжнього католика, — зауважив, усміхаючись, Пуаро.

— Можна сказати й так.

Раптом очі Шайтани зблиснули вогнем, кутики його вуст здійнялися вгору, а брови вигнулились якоюсь незрозумілою дугою.

— Я навіть міг би показати вам деякі експонати, які зацікавили б вас із професійної точки зору, мсьє Пуаро!

— Отже, ви володієте приватним «Чорним музеєм».

— Тю! — Містер Шайтана зневажливо клацнув пальцями. — Чашка, з якої пив Брайтонський убивця, лом, яким користувався знаменитий грабіжник, — то якісь дитячі забавки! Я ніколи не став би возитися з такими речами. Я колекціоную лише найкраще.